

Arentoft (FP):

Det er egentlig pudsigt, at det netop er socialdemokraterne, der rejser denne forespørgselsdebat. Flere andre ordførere har jo været inde på de mange gange, hvor hr. Anker Jørgensen som statsminister er kommet med højt ejendommelige udtalelser. Det har både hr. Ole Bernt Henriksen og andre været inde på. Jeg tænker også på, at en arbejdsminister efter præsidentvalget i USA udtalte, at den nyvalgte præsident var en afdanket skuespiller.

Socialdemokraterne kan simpelt hen ikke lide præsident Reagan, og når sådan en udtalelse kommer fra den tidligere statsminister hr. Anker Jørgensen, om den amerikanske præsident, kunne jeg egentlig godt tænke mig at få at vide, hvad man mener, såfremt der var nogen, der overhovedet havde haft lyst til at rejse en forespørgselsdebat om, hvorvidt der var flertal eller mindretal for eller imod det, der blev sagt, men jeg er da helt sikker på, at hvis det var kommet så vidt, at det var kommet til afstemning, var statsministeren kommet i mindretal.

Jeg tror heller ikke, socialdemokraterne kan lide den nuværende udenrigsminister. Om det så er lidt misundelse fra den tidligere udenrigsministers side eller det er sådan almindeligt, at man synes, han gør det for godt, eller hvad der nu er tilfældet, ved jeg ikke, men så indleder man altså sådan en debat som den her, hvor man hænger sig i nogle udtalelser, der er givet i en venstreforsamling på en kro i nærheden af Århus, hvorefter det bruges til en stor debat herinde. Tænk, hvis vi alle sammen reagerede på den måde! Så kunne vi også godt sige: vorherre bevares, her er en vældig chance for at få vippet udenrigsministeren. Det var den mand, der på venstres landsmøde – og jeg kan dokumentere det her med en artikel fra Jyllands-Posten, hvis den ellers er korrekt refereret. (*Munterhed*). Det er nu i øvrigt en artikel, der er skrevet af Jesper Langballe under overskriften »Forslag om et vælgerultimatum«. Han beskriver, hvorledes daværende folketingsmedlem hr. Uffe Ellemann-Jensen fik det største bifald på venstres landsmøde i 1981 ved at sige, at man aldrig nogen sinde ville drømme om at samarbejde med fremskridtspartiet, og han foreslog, at man skulle undlade at nævne dette partinavn på

landsmødet. Så kunne vi jo også bære nag og sige: lad os nu få lov til at give igen; men sådan er vi ikke i fremskridtspartiet. Vi kunne ikke drømme om at stemme for denne dagsorden, hvis den overhovedet kommer til afstemning.

Niels Helveg Petersen (RV):

Den stærke diskussion, der er opstået om udenrigsministerens udtalelser, først efter mødet i Sabro og siden efter udtalelserne til Information, og som nu i dag har ført til fremsættelse af et mistillidsvotum til udenrigsministeren, hænger sammen med det helt enkle, men meget fundamentale princip i vores grundlov, som har været gældende, siden venstre i 1901 gennemtvang det over for det gamle højre: at enhver regering og enhver minister skal handle i overensstemmelse med og skal respektere folketingets flertal og dets vedtagelser. Det er så enkelt i henhold til vores forfatning, at en regering eller en minister, der ikke vil det, må træde tilbage. Vælger regeringen eller en minister at blive siddende, efter at et folketingsflertal har truffet beslutninger, som regeringen ikke har ønsket, har regeringen og enhver minister en selvfølgelig pligt til efter bogstav og i ånd og i offentlige ytringer at respektere flertallets beslutninger.

Det er dette, vi faktisk skal diskutere i dag, og jeg skal åbent indrømme, at hvordan vi end vender og drejer udenrigsministerens udtalelser, så fæstner det indtryk sig, at ministeren snarere har udtalt sig, som om han stadig var politisk ordfører, end som en minister ansvarlig for at forvalte en politik vedtaget af et flertal i folketinget uden om regeringen, men udtrykkeligt godkendt af regeringen.

Ministerens hang til polemik er løbet af med ham. Ministeren har en soleklar ret til at ytre sig polemisk over for socialdemokratiet og over for alle andre, men ministeren skal selvfølgelig drage omsorg for, at han i sin polemik respekterer den politik, der er fastlagt af et flertal, og ikke udtaler sig nedsettende om den. Hvis der er konflikt mellem hensynet til flertallets vedtagelser og til polemikken, må der gælde den gode regel, at så må det første hensyn veje tungest og polemikken hvile.

For den radikale folketingsgruppe er det afgørende, at den stærke debat om udenrigs-